

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24CoP/102/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2116208670
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 09. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Magdaléna Krajčovičová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2017:2116208670.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Magdaléna Krajčovičová a sudkýň: JUDr. Andrea Dudášová a JUDr. Ľuboslava Vanková, vo veci starostlivosti o maloletého: I. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpeného opatrovníkom - Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava, dieťa rodičov - matka: PhDr. C. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom ul. J. G. P. XXXX/XX, P., zastúpenej: Procházka & partners, spol. s r.o., so sídlom Búdkova 4, Bratislava a otec: G. Y., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom P., v súčasnosti bytom S. T. XX, P., zastúpeného: Advokátska kancelária Krahulec, s.r.o., so sídlom Hlavná 25, Trnava, o zvýšenie výživného, na odvolanie otca proti rozsudku Okresného súdu Trnava č.k. 19P/33/2016-96 zo dňa 23.01.2017, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.
- II. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol, že otec je povinný s účinnosťou od 15.04.2016 prispievať na výživu maloletého I. sumou 110,- Eur mesačne a to vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky. Dĺžné výživné za obdobie od 15.04.2016 do 23.01.2017 vo výške 572,- Eur súd povoľuje otcovi splácať v mesačných splátkach vo výške 16,- Eur splatných spolu s bežným výživným, počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti tohto rozsudku, pod stratou výhody splátok (výrok I.). Výrokom II. rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Výrokom III. vyslovil, že týmto sa mení rozsudok Okresného súdu Trnava č.k. 19P/33/2012-373 zo dňa 25.11.2013 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Trnava č.k. 23CoP/16/2014-411 zo dňa 14.07.2014 v časti výživného na maloletého I.. Rozhodnutie odôvodnil s použitím § 62 ods. 2, 3, 5, § 75 ods. 1, § 77 ods. 1, § 78 ods. 1 a 3 Zákona o rodine a vecne tým, že z vykonaného dokazovania je zrejmé, že od poslednej úpravy výživného v novembri 2013 uplynuli viac ako 3 roky, ktorá samotná skutočnosť je dôvodom pre zvýšenie vyživovacej povinnosti, keď maloletý I. vyrástol, čím sa zvýšili výdavky na zabezpečenie jeho základných potrieb ako strava, ošatenie, hygiena a pod. Okrem toho má maloletý zdravotné problémy v súvislosti s tým, že veľmi rýchlo vyrástol, oslabila sa mu imunita, navštevuje imunológa, výdavky na lieky za účelom imunostimulácie sú vo výške 30,- Eur mesačne, z dôvodu oslabenej imunity býva maloletý často chorý, za posledný rok to bolo podľa vyjadrenia matky 7-krát, užíval antibiotiká a probiotiká s čím boli výdavky vždy vo výške asi 19,- Eur (probiotiká 12,- Eur + Hylak 7,- Eur). U maloletého pretrvávajú i ortopedické problémy (ploché nohy), výdavky na vložky do topánok sú 2x ročne 15,- Eur. Uvedené nebolo v konaní žiadnym spôsobom spochybnené.

2. Matka maloletého je stále zamestnaná u zamestnávateľa G. a D. S. J. B. P. ako v čase poslednej úpravy, jej priemerná čistá mesačná mzda je vo výške 529,06 Eur, poberá invalidný dôchodok vo výške 435,40 Eur mesačne a peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so

zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla vo výške 33,09 Eur mesačne. Príjem matky sa teda zvýšil o 125,79 Eur mesačne (997,55 Eur mínus 871,76 Eur). U matky pretrvávajú zdravotné problémy, stále je liečená ako onkologický pacient, v máji 2016 po troch rokoch ukončila intenzívnu liečbu, v súčasnosti je pravidelne sledovaná, výdavky v súvislosti so zdravotným stavom sú vo výške asi 30,- Eur mesačne na lieky, ďalej sú to výdavky s cestovaním do J. na lekárske kontroly raz za 6 týždňov a to výdavky na cestovné plus strava na celý deň u lekára sú asi 25,- Eur.

3. Otec je v súčasnosti od 01.09.2016 nezamestnaný, evidovaný na úrade práce, pričom poberá dávku v nezamestnanosti vo výške 238,20 Eur mesačne. Súd však dospel k záveru, že napriek tomu nie je možné uzavrieť, že na strane otca došlo k zhoršeniu jeho pomerov, keď otcovi nič nebráni aby sa zamestnal, v konaní síce poukazoval na svoje zdravotné problémy s tým, že v súčasnosti absolvuje vyšetrenia, je práceneschopný, otec však lekárskou správou nepreukázal žiadne obmedzenia ohľadom možnosti zamestnania, predložená správa z roku 1982, v ktorej sa uvádza, že sa uznáva za občana so zmenenou pracovnou schopnosťou pre diagnózu: Bronchitis chronica astmoides je vzhľadom na časové obdobie ktoré uplynulo (34 rokov) irelevantná. Otec absolvoval Strednú priemyselnú školu dopravnú, vyjadril sa, že v súčasnosti si hľadá prácu v oblasti sprostredkovania obchodu, teda prácu, ktorú vykonával i u posledného zamestnávateľa - Y. P., s.r.o. od roku 2011. Súd mal zistené, že v období od 16.09.2014 do 13.07.2016 evidovali na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava až 87 voľných pracovných miest na pozíciu obchodný zástupca, pričom zo správy Štatistického úradu SR súd zistil, že priemerná čistá mesačná mzda osoby vykonávajúcej prácu obchodného zástupcu bola v roku 2015 vo výške 1.025,- Eur. Z uvedeného je zrejmé, že otec mal možnosť zamestnať sa v odbore, v ktorom má prax a to s neporovnateľne vyšším príjmom ako mal u posledného zamestnávateľa Y. P., s.r.o. a to zvlášť s ohľadom na skutočnosť, že má dve vyživovacie povinnosti. Podľa názoru súdu otec má možnosť zamestnať sa i v súčasnosti a to s porovnateľným príjmom ako mal u posledného zamestnávateľa čo otec nepoprel, keď na otázku zástupkyne matky či neuvažoval o tom, že by sa zamestnal inak ako obchodný zástupca, keď na trhu sú napr. ponuky v rôznych obchodných reťazcoch, otec uviedol, že sú to ponuky s nízkymi finančnými možnosťami okolo 600,- Eur až 700,- Eur brutto mesačne a on si musí nájsť prácu, ktorá bude lepšie ocenená vzhľadom na jeho vyživovacie povinnosti.

Z uvedeného vyplýva, že otec si odporuje vo svojich vyjadreniach keď na jednej strane tvrdí, že si musí nájsť lepšie platenú prácu vzhľadom na svoje vyživovacie povinnosti a na druhej strane je dobrovoľne nezamestnaný a poberá štátnu dávku namiesto toho, aby prijal prácu s porovnateľným príjmom ako mal u posledného zamestnávateľa. Súd je toho názoru, že ak by mal otec skutočne záujem podieľať sa na výžive svojich detí prijal by akúkoľvek prácu aby nebol odkázaný na dávku v nezamestnanosti.

4. Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti, súd pri rozhodovaní vychádzal s poukazom na ustanovenie § 75 ods. 1 Zákona o rodine zo skutočnosti, že otec sa vzdal výhodnejšieho zamestnania, zárobku a v súčasnosti je dobrovoľne nezamestnaný, preto v konečnom dôsledku zvýšil vyživovaciu povinnosť otca v rozsahu tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, keď podľa názoru súdu takto určená vyživovacia povinnosť zodpovedá citovaným zákonným ustanoveniam, teda odôvodneným potrebám maloletého dieťaťa ako i zárobkovým možnostiam a schopnostiam povinného - otca, keď vychádzal z jeho potenciálneho príjmu, ktorý by mohol dosahovať vzhľadom na možnosti na trhu práce ako obchodný zástupca a to 1.025,- Eur mesačne. Súd pri určení výšky výživného zohľadnil, že obaja rodičia majú ďalšiu vyživovaciu povinnosť voči plnoletému synovi D., ktorý je študentom 2. ročníka MTF STU v Trnave, žije s matkou.

Zároveň súd poukázal na to, že matka, ktorá je pre zdravotné problémy invalidizovaná, napriek tomu pracuje, aby dokázala pokryť svoje výdavky a zabezpečiť výživu detí, pričom matkine pomery sa okrem zvýšenia príjmu zlepšili aj zdedením majetku, z ktorého jej aj po čiastočných výdavkoch zostali úspory.

5. Súd vyživovaciu povinnosť otca zvýšil s účinnosťou od podania návrhu, t.j. od 15.04.2016, keď v zmysle citovaného ustanovenia § 77 ods. 1 Zákona o rodine, výživné možno priznať len odo dňa začatia konania, resp. tri roky spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa. V danej veci matka žiadala výživné zvýšiť s účinnosťou od 01.09.2015, teda spätne, súd však nezistil dôvody hodné osobitného zreteľa pre zvýšenie výživného za obdobie spätne od podania návrhu, keď takýmto dôvodom môžu byť len objektívne prekážky na strane oprávneného, v danom prípade matky ako zákonnej zástupkyne maloletého dieťaťa, ktoré jej bránili podať návrh skôr. Dôvod tvrdený matkou, že maloletý navštevuje psychologičku a matka sa domnievala, resp. nevedela, či bude schopný zvládnuť konfrontáciu s otcom nemôže byť takýmto dôvodom, keď v konaní o výživnom na maloleté dieťa nie je dieťa priamym účastníkom konania, v konaní je zastúpené kolíznym opatrovníkom.

Nakoľko výživné bolo zvýšené spätne od 15.04.2016, otcovi vzniklo dlžné výživné za obdobie od 15.04.2016 do 23.01.2017 vo výške 572,- Eur (suma, o ktorú sa zvýšilo výživné je 60,- Eur; pomerná časť za mesiac apríl 2016 a to 60,- Eur deleno 30 dní krát 16 dní = 32,- Eur + 9 mesiacov, t.j. máj 2016 až január 2017 krát 60,- Eur = 540,- Eur). Dlžné výživné, vzhľadom na jeho výšku súd povolil otcovi v súlade s ustanovením § 232 ods. 3 Civilného sporového poriadku, splácať v mesačných splátkach tak, ako je to uvedené vo výroku tohto rozsudku.

6. O trovách konania súd rozhodol v súlade s ustanovením § 52 Civilného mimosporového poriadku, tak že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

7. Zároveň súd s poukazom na ustanovenie § 78 ods. 1 Zákona o rodine, zmenil posledné rozhodnutie súdu o výživnom.

8. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie otec, predovšetkým z dôvodu, že súd prvej inštancie nedostatočne a nesprávne vykonal vyhodnotenie výsledkov dokazovania. Okrem toho poukázal aj na procesné pochybenia súdu, keď na pojednávaní žiadnym spôsobom neoboznámil účastníkov v zmysle § 181 ods. 2 CSP s tým, že ktoré skutkové tvrdenia sú sporné a ktoré skutkové tvrdenia považuje za nesporné, neuviedol svoje predbežné právne posúdenie, neinformoval účastníkov, že by pripojil iný spis, že by sa s nejakým iným spisom považoval za potrebné oboznámiť. Ďalšie pojednávanie určil s krátkym odstupom na 23.01.2017 a neprihliadol ani na námietku, že ide o krátku lehotu. Na pojednávaní 23.01.2017 súd opäť neuviedol svoje predbežné právne posúdenie veci a len informoval účastníkov, že súd sa oboznámil s obsahom spisu 11C/110/2016 a spisom 19P/33/2012. Na predmetnom pojednávaní aj rozhodol a to s využitím informácií, ktoré získal z iného spisu a povinný tak nemal možnosť na takto súdom zistené informácie sa zodpovedajúco pripraviť a náležite reagovať. Prvoinštančný súd uviedol, že z vykonaného dokazovania zistil, že v období od 16.09.2014 bolo na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny v Trnave evidovaných 87 voľných pracovných miest na pozíciu obchodný zástupca. Reálna možnosť otca získať také pracovné miesto je ovplyvnená osobitným požiadavkám zamestnávateľov, jazykovými znalosťami, praxou v konkrétnej oblasti s konkrétnou službou, resp. tovarom a v neposlednom rade i vekom uchádzačov. V spise 11C/110/2016 sa nachádzalo aj potvrdenie ÚPSVaR o tom, že mu nebolo ponúknuté vhodné zamestnanie a týmto potvrdením sa súd vôbec nezaoberal. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny 20.02.2017 opätovne potvrdil, že od 01.09.2016 do 24.01.2017 neponúkol povinnému žiadne vhodné zamestnanie. Otec poukazoval aj na obmedzenia vyplývajúce z jeho aktuálnej práceneschopnosti, ktorá trvá od októbra 2016. Absolvoval aj v decembri 2016 a v januári 2017 viaceré lekárske vyšetrenia, na základe ktorých bolo operačné riešenie zdravotných problémov s kolenom dočasne odložené a pracovná neschopnosť povinného bola ukončená dňom 24.01.2017. Od tohto času intenzívne sa snaží hľadať zamestnanie a pri snahe sa potvrdzuje, že ani určitý počet voľných pracovných miest obchodného zástupcu neznamená reálnu možnosť otca získať také pracovné miesto a to vzhľadom na osobitné požiadavky zamestnávateľov, jazykové znalosti, prax v konkrétnej oblasti s konkrétnou službou a v neposlednom rade vekom uchádzača o požiadavkou na vlastné auto. Vzhľadom na svoj vek ide v osobe otca o znevýhodneného uchádzača a to aj s poukazom na § 8 ods. 1 zákona č. 5/2004 Z.z. Poukázal aj na záver súdu, z ktorého vyplýva, že otec by mal možnosť priemerného mesačného zárobku 1.025,- Eur, čo neobstojí. Na stránke Štatistického úradu SR je možné sa dočítať, že priemerná čistá mesačná mzda podľa ekonomických činností, kde podľa položky 45 je čistá mesačná mzda vo veľkoobchode a maloobchode vo výške 780,- Eur. Ani takúto mzdu povinný ako zamestnanec nikdy nedosahoval, ale táto priemerná mzda zamestnancov vo veľkoobchode a maloobchode rozhodne viac napovedá možnostiam a schopnostiam povinného ako priemerná mzda obchodných zástupcov, keďže povinný nespĺňa obvyklé požiadavky zamestnávateľov pre miesta obchodného zástupcu. Ak by teda mal súd rozhodovať o zvýšení výživného podľa potencionálneho príjmu, táto priemerná mesačná mzda v oblasti veľkoobchodu a maloobchodu, čo je hlavný predmet podnikania a jeho posledného zamestnávateľa Y. P., s.r.o. viac zodpovedá reálnym schopnostiam povinného a jeho možnosti aspoň sa priblížiť k takémuto príjmu. Preto žiada, aby súd ak má rozhodovať podľa potencionálneho príjmu, aby vychádzal z priemernej čistej mzdy zamestnancov vo veľkoobchode a maloobchode 780,- Eur a navrhol, aby odvolací súd rozsudok zmenil, aby návrh na zvýšenie výživného buď zamietol, prípadne, aby rozhodol o zvýšení výživného tak, aby výška výživného okrem odôvodnených potrieb mal. I. zodpovedala aj možnostiam a majetkovým pomerom a schopnostiam otca, aby nebola pre neho likvidačná vo výške, ktorá mu znemožní skromný, ale relatívne dôstojný život so strechou nad hlavou a neurobí z neho bezdomovca.

9. Matka a kolízny opatrovník odvolanie nepodali.

10. K doručenému odvolaniu podala písomné vyjadrenie matka prostredníctvom svojho právneho zástupcu. Opätovne poukázala na to, že otec v priebehu konania neuvažoval nájsť si prácu v takých reťazcoch, kde jeho zárobok by sa pohyboval v nižších príjmoch, keď jeho predchádzajúci príjem bol iba 520,- Eur. Sám potvrdil, že príjmy v týchto obchodných reťazcoch podľa toho, čo zistil sa pohybovali v rozmedzí 600,- až 700,- Eur, pričom predtým pracoval v J., kde mal zdravotné problémy a prechladol. V odvolaní bola opomenutá podstatná skutočnosť, pre ktorú nebola otcovi poskytnutá práca a tým dôvodom bola neschopnosť a nie nemožnosť či neexistencia vhodnej práce pre odporcu. Nezamestnanosť v Trnavskom kraji dlhodobo klesá a jedná sa o jednu z najnižších v Slovenskej republike. Napr. v mesiaci október 2016 nezamestnanosť sa pohybovala vo výške 3,85% čo predstavuje 4 najnižšiu nezamestnanosť zo všetkých 79 okresoch v Slovenskej republike. Počet pracovných miest v okrese pre absolventov stredných škôl a stredných odborných škôl bol ku dňu 30.01.2017 - 592. Napriek tomu, že otec má viac ako 50 rokov a neovláda jazyky a nemá vlastný automobil je v okrese Trnava množstvo iných pracovných príležitostí aj pre uchádzačov v jeho veku a s jeho schopnosťami. Odporca však reálne záujem o zamestnanie sa nepreukázal. Pokiaľ namieta úzky priestor realizovať svoje procesné práva poukázala na to, že otec sa bez uvedenia dôvodu nedostavil na pojednávanie 28.09.2016, na ktoré bol riadne predvolaný, čím sa sám dobrovoľne vzdal možnosti plne sa vyjadriť k veciam, ktoré boli predmetom návrhu a dokazovania. Rovnako bolo pojednávanie z dôvodov na strane otca odročené na 09.11.2016. Má za to, že súd plne v súlade so zásadou efektívnosti, hospodárnosti konania s ohľadom na potreby maloletého vec prejednal bez zbytočných prietahov. Nemôže byť predsa na úkor maloletého skutočnosť, že otec si až v záverečnej fáze konania našiel právneho zástupcu, pričom dovtedy žiadne svoje procesné práva neuplatňoval, aj keď tú možnosť mal. Navrhla, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil.

11. Kolízny opatrovník vo svojom vyjadrení uviedol, že zotrúva na všetkých podaniach a vyjadreniach, ktoré urobil vo veci.

12. Otec k doručenému vyjadreniu matky podal znovu písomné vyjadrenie prostredníctvom svojho právneho zástupcu. Poukázal na podstatu a dôvody odvolania a namietal tvrdenie, že nezamestnanosť otca podľa tvrdenia matky je de facto dobrovoľná, že účelom práceneschopnosti bolo práve vyhýbanie sa vyživovacej povinnosti. Ide zjavne o nepravdivé tvrdenie, keďže otec si počas práceneschopnosti riadne plnil súdom uloženú vyživovaciu povinnosť. Účelovosť práceneschopnosti otca a vyhýbanie sa vyživovacej povinnosti má vyplývať z toho, že podľa matky otec porušuje liečebný režim, čo však v žiadnom prípade preukázané nebolo. Otec absolvoval aj v decembri 2016 a v januári 2017 viaceré lekárske vyšetrenia, na základe ktorých bolo operačné riešenie zdravotných problémov s kolenom u neho dočasne odložené a práceneschopnosť povinného ukončená. Otec sa od ukončenia práceneschopnosti snaží o získanie zamestnania, ale zatiaľ žiadny zamestnávateľ neprejavil záujem zamestnať ho. O tomto predložil výpis z elektronickej komunikácie vo vzťahu k 12 zamestnávateľom.

13. Otec aj sám podal písomné vyjadrenie k odvolaniu. Poukázal na to, že sa uchádzal o zastúpenie prostredníctvom CPP už pred pojednávaním, ale táto pomoc bola prisľúbená až 07.11.2016. Má za to, že matka maloletého sa ho snaží znevážiť a očierniť pred súdom, ako by platilo, že čím viac pošpinená protistrana tým väčšia šanca na úspech pred súdom. Matka sa podľa jeho zistení nenachádza v zlej finančnej situácii. Sama potvrdila nákup zariadenia, ktoré ale predstavuje obývačkovú stenu, 8 stoličiek, počítač, príslušenstvo k počítaču, osobný automobil, bicykle a tiež realizuje náročné výlety do zahraničia (Praha), o ktorých on nemôže ani uvažovať. Žije v situácii, keď sa musí za posledných 5 rokov uskromniť a nemá prostriedky ani na nákup potrebných vecí do domácnosti tak. Pripomenul, že v danej situácii ohľadne jeho práce, jeho príjmov zohrala nemalú negatívnu úlohu sama matka, nakoľko v čase rozvodu, keď vykonával prácu formou živnosti so sľubnou finančnou perspektívou, túto musel zrušiť pre rôzne nenávisťné útoky zo strany navrhovateľky. V súčasnosti je preto naďalej bez práce, nezamestnaný a bez príjmu. Sleduje pracovné ponuky na internete, navštevuje a oslovuje potencionálnych zamestnávateľov aj osobne. Potvrdenia v požadovanom rozsahu predkladá pri pravidelných návštevách na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny v Trnave.

14. Aj k tomuto vyjadreniu podala matka písomné vyjadrenie poukazujúc na to, že otec neustále upriamuje pozornosť na zdravotné problémy, ktoré majú byť jedným z dôvodov, pre ktoré si tento nemôže nájsť zamestnanie. Dokonca obviňuje navrhovateľku a jej právnych zástupcov z ohovárania a

osočovania. Faktom ale zostáva, že otec nebol schopný a to opakovane počas konania preukázať, že jeho zdravotné problémy sú takého charakteru, že nie je schopný nájsť si prácu. Nepožiadaval o invalidný dôchodok ani čiastočný. Lekárske správy, ktoré predkladal absolútne nepreukazovali taký zdravotný stav, ktorý by odôvodňoval tvrdenie o jeho nespôsobilosti nájsť si zamestnanie. Len skutočnosť, že operácia odporcu nemusí byť realizovaná a taktiež, že mu bola zrušená PN, úplne logicky vypovedá o fakte, že jeho zdravotný stav nie je natoľko závažnou prekážkou, ako sa to snaží preukázať otec. Zdôraznila svoju situáciu, keď napriek priznanej plnej invalidite spôsobenej veľmi závažným onkologickým ochorením plne si uvedomujúc svoju zodpovednosť vo vzťahu k výžive detí pracuje aj napriek tomu, že bol v roku 2008 u nej diagnostikovaný non-hodgkinov syndróm v poslednom štvrtom štádiu, následne prekonal trombózu a pľúcnu embóliu. Po absolvovaní chemoterapie a priznaní plného invalidného dôchodku nastúpila do práce, nakoľko odporca v tom čase nepracoval. Uvedené ochorenie u nej opäť prepuklo v roku 2013 a opäť po veľmi agresívnej chemoterapii navrhovateľka opäť nastúpila do práce. V súvislosti s tak ťažkým onkologickým ochorením spojené s agresívnou liečbou u prepukli u nej pridružené diagnózy ako vážna porucha imunity, hypertenzia, coxatróza, očné a kožné problémy a ostatné. Otec argumentuje, že má bežné civilizačné ochorenia, pričom jeho pracovná neschopnosť je skončená a operácia odložená. Predkladá potvrdenia o svojej snahe sa zamestnať ako obchodný zástupca. Pravdou však zostáva, že napriek tomu, že v meste Trnava sú neustále otvorené možnosti sa zamestnať, čo i len ako predavač v niektorom z miestnych reťazcov alebo si nájsť prácu, i keď len brigádnickú, tak odporca to nespravil. Dôvod ako sám na pojednávaní uviedol bol, že platové podmienky sú iba okolo 600,- až 700,- Eur. Takéto jeho tvrdenie je súčasťou zápisnice z pojednávania. Odporca je plne schopný sa zamestnať, nakoľko žije v meste, ktoré dlhodobo je na špičke miest s nízkou nezamestnanosťou. V Trnave je možnosť sa okamžite zamestnať napr. v službách, čo ale odporca odmietol. Rovnako opakovane bezdôvodne napáda navrhovateľku a jej právnych zástupcov a obviňuje ich z akýchsi útokov voči jeho osobe. Uvedené konanie o zvýšení výživného sa netýka ani navrhovateľky, ani jej zástupcov, ale len mal. I. a motiváciou navrhovateľky je zabezpečiť mu čo najlepšie podmienky pre jeho ďalší rozvoj. Navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil.

15. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou - účastníkom, v neprospech ktorého bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm. d) CSP), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ v odvolaní použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. h) CSP v spojení s § 62 ods. 1 CMP), preskúmal napadnutý rozsudok bez viazanosti rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), bez potreby zopakovania alebo doplnenia dokazovania (§ 68 CMP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 387 CSP potvrdiť.

16. Pretože odvolací súd v plnom rozsahu preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, na základe ktorého dospel k správnym skutkovým záverom, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie návrhom uplatneného nároku a pretože odvolací súd v celom rozsahu zdieľa i právne závery súdu prvej inštancie vo veci, ktorý na vec aplikoval správne hmotnoprávne ustanovenia a tieto v súvislosti s danou vecou i správne vyložil a preto sa stotožňuje s odôvodnením rozhodnutia, s poukazom na ustanovenie § 387 ods. 2 CSP odvolací súd konštatuje správnosť jeho dôvodov a už iba odkazuje na správne, a dostatočne presvedčivé písomné vyhotovenie rozsudku.

17. Odvolací súd ani s prihliadnutím na uplatnené odvolacie argumenty nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov súdu prvej inštancie odchýliť a nemôže preto dať za pravdu odvolateľovi.

18. Na zdôraznenie správnosti záverov súdu prvej inštancie sa potom žiada dodať už len nasledovné:

19. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu s poukazom na obsah preskúmaného rozsudku i argumenty otca predostreté v odvolacom konaní bolo posúdiť, či sú splnené podmienky na určenie výživného pre maloletého I. v rozsahu stanovenom súdom prvej inštancie, keď odvolacie dôvody otca smerovali proti zvýšeniu výživného.

20. K odvolacím dôvodom otca odvolací súd uvádza nasledovné:

21. Po oboznámení sa s obsahom spisu odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie sa nedopustil procesného pochybenia, ktoré by malo za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a vec právne správne posúdil.

22. Vyživovacia povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť (odsek 1). Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov (odsek 2). Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť (ods. 4). Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť (ods. 5).

23. Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť (§ 62 ods. 1, 2, 3, 4 a 5 Zákona o rodine). Výživné plnoletých detí upraví súd len na návrh (§ 65 ods. 3 Zákona o rodine).

24. Pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu, rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. Výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa (§ 75 ods. 1, 2 Zákona o rodine).

25. Z vyššie citovaných ustanovení Zákona o rodine vyplýva, že konkrétna výška výživného je ovplyvňovaná faktormi jednak na strane výživou oprávneného, jednak na strane výživou povinného. Na strane oprávneného dieťaťa je potrebné skúmať jeho skutočné odôvodnené potreby s ohľadom na zákonnú mieru povinnosti rodiča, ktorá je daná tým, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. Oprávnené potreby pritom nezahŕňajú iba stravovanie, ale sú dané širšie jednak potrebami bytovými, odevnými, zdravotnými, kultúrnymi a závisia predovšetkým od veku, zdravotného stavu, schopností živiť sa sám, schopností starať sa o seba a podobne. Vo všeobecnosti možno za odôvodnené (opodstatnené) potreby z hľadiska plnenia vyživovacej povinnosti považovať náklady spojené s výživou, ošatením, bývaním, starostlivosťou o zdravie, ako aj náklady súvisiace so vzdelaním, výchovou, kultúrnym a športovým vyžitím a záujmami. Medzi odôvodnené potreby nepatria len pravidelné mesačné výdavky, ale aj náhodné výdavky, ktoré napríklad súvisia so zdravotným stavom oprávneného ako sú napr. liečebné náklady. Súd na ne musí pri určovaní výživného prihliadnuť. Rámec odôvodnených potrieb sa súčasne so zmenenými ekonomickými pomermi a nárastom spotreby rozširuje. Na strane oprávneného sa tiež skúmajú jeho schopnosti, možnosti a majetkové pomery, existencia a počet iných osôb povinných poskytovať výživu a ich schopnosti, možnosti a majetkové pomery, počet nimi vyživovaných osôb a výška takéhoto výživného ako i vyživovaciu povinnosť iných povinných voči týmto osobám.

26. Na strane povinného rodiča je nevyhnutné prihliadnuť na okruh osôb, ktoré sú povinné poskytovať výživné dieťaťu a výšku a spôsob už poskytovaných plnení, kde je potrebné zohľadniť tiež starostlivosť o dieťa a jeho domácnosť. Na strane povinného sa prihliada tiež najmä na jeho schopnosti, teda faktické príjmy, ale i na jeho možnosti, teda na to, čo je objektívne možné, aby zarobil s ohľadom na svoj vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, odbornosť, nadanie, vedomosť, zručnosti, pracovné skúsenosti i situáciu na trhu práce. Okrem toho je potrebné vždy vyhodnotiť i majetkové pomery oboch povinných rodičov. Táto kategória zahŕňa jednak majetok rodičov a jednak ich životný štandard, ktorým sa navonok prezentujú. Okrem uvedeného na strane povinného rodiča je vždy potrebné prihliadnuť k počtu, druhu, výške a dôvodnosti iných vyživovacích povinností a zároveň na okruh osôb, ktoré sú povinné týmto oprávneným

poskytovať výživné, ich schopnosti, možnosti a majetkové pomery. Súd je povinný prihliadať tiež na zárobkové možnosti povinných rodičov podľa príjmov z obdobia pred zmenou zamestnania vtedy, ak sa preukáže, že to bol rodič, ktorý sa vzdal bez vážneho dôvodu výhodnejšieho zamestnania alebo zárobku. V takom prípade je súd povinný skúmať dôvody, ktoré ho viedli k strate na príjmoch alebo majetku.

27. Stanovenie vyživovacej povinnosti povinného rodiča nie je nemenné. Môže dôjsť totiž k zmene pomerov ako na strane povinného, tak i na strane oprávneného, pokiaľ sa výrazným spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov, môžu znamenať dôvod pre novú úpravu vyživovacej povinnosti. Súd pri svojom rozhodovaní v takomto konaní zisťuje okolnosti dôležité pre určenie pôvodnej vyživovacej povinnosti a posudzuje, či sa tieto okolnosti podstatne a výrazným spôsobom zmenili, či podstatne a výrazným spôsobom zasahujú do pomerov účastníkov a či ide o zmenu, ktorá je spôsobilá prívodiť potrebu novej úpravy vyživovacej povinnosti. Medzi najčastejšie dôvody zmeny pomerov možno zaradiť uplynutie dlhšieho obdobia od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti, ďalej podstatná zmena zárobkových možností a schopností povinného rodiča, prípadne i rodiča, ktorému je dieťa zverené do výchovy, pribudnutie či ukončenie vyživovacej povinnosti, ktorá bola zohľadňovaná v čase posledného rozhodnutia, u detí nastúpenie ďalšej, vyššej formy štúdia zabezpečujúcej prípravu na budúce povolanie a iné.

28. Ako to vyplýva zo spisu Okresného súdu Trnava sp. zn. 19P/33/2012 rozsudkom č.k. 19P/33/2012-373 zo dňa 25.11.2013, v spojení s rozsudkom Krajského súdu Trnava č.k. 23CoP/16/2014-411 zo dňa 14.07.2014, bolo manželstvo rodičov maloletého I. rozvedené, maloleté deti D. a I. boli zverené do osobnej starostlivosti matky, s tým že matka bude maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok, otcovi bolo určené výživné vo výške 50,- Eur na každé dieťa, bol zakázaný styk otca s maloletými deťmi a otec bol pozbavený rodičovských práv a povinností k maloletým deťom. Z obsahu spisu bolo ďalej zistené, že matka bola v tom čase zamestnaná u zamestnávateľa G. a D. S. J. B. P. s priemernou čistou mesačnou mzdou vo výške 451,76 Eur a zároveň poberala invalidný dôchodok vo výške 420,- Eur mesačne, t.j. príjem spolu 871,76 Eur. Matka mala zdravotné problémy bola onkologický pacient, výdavky v súvislosti so zdravotným stavom - na lieky boli vo výške asi 40,- Eur mesačne. Otec bol v tom čase zamestnaný v spoločnosti Y. P., s.r.o. J. s priemernou čistou mesačnou mzdou vo výške 340,33 Eur. Maloletý D. navštevoval 7. ročník 8-ročného gymnázia, maloletý I. navštevoval 1. ročník 8-ročného gymnázia, obe maloleté deti boli alergici, maloletý D. i astmatik, mal kožné problémy, obe deti mali ortopedické problémy. Výživné teda bolo upravené v rozvodovom konaní rozsudkom pred tromi rokmi.

29. Aktuálne súd prvej inštancie vychádzal zo skutkového stavu, podľa ktorého matka maloletého je stále zamestnaná u zamestnávateľa G. a D. S. J. B. P.. Príjem matky sa teda zvýšil o 125,79 Eur mesačne (997,55 Eur mínus 871,76 Eur). U matky pretrvávajú zdravotné problémy, a takýto príjem dokáže len zvýšením úsiliím, nakoľko stále je liečená ako onkologický pacient, s čím sú spojené samozrejme zvýšené výdavky.

30. Otec je v súčasnosti od 01.09.2016 nezamestnaný, evidovaný na úrade práce, pričom poberá dávku v nezamestnanosti vo výške 238,20 Eur mesačne. Z dokazovania súd vyvodil správny záver, že napriek tomu nie je možné uzavrieť, že na strane otca došlo k zhoršeniu jeho pomerov, keď otcovi nič nebráni, aby sa zamestnal, v konaní síce poukazoval na svoje zdravotné problémy s tým, že v súčasnosti absolvuje vyšetrenia, je práceneschopný, otec však lekárskou správou nepreukázal žiadne obmedzenia ohľadom možnosti zamestnania, predložená správa z roku 1982, v ktorej sa uvádza, že sa uznáva za občana so zmenenou pracovnou schopnosťou pre diagnózu: Bronchitis chronica astmoides je vzhľadom na časové obdobie, ktoré uplynulo (34 rokov) irelevantná. Otec absolvoval Strednú priemyselnú školu dopravnú, vyjadril sa, že v súčasnosti si hľadá prácu v oblasti sprostredkovania obchodu, teda prácu, ktorú vykonával i u posledného zamestnávateľa - Y. P., s.r.o. od roku 2011.

31. Odvolaciemu súdu je známe, že rozsudkom Okresného súdu Trnava č.k. 11C/110/2016-156 zo dňa 3. novembra 2016 v spojení s opravným uznesením č.k. 11C/110/2016-164 zo dňa 23. novembra 2016 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave č.k. 24CoP/61/2017-222 zo dňa 10.05.2017 súd zvýšil výživné otca na staršieho plnoletého D. zo sumy 50,- Eur mesačne na sumu 140,- Eur mesačne, pričom nedoplatok na zročnom výživnom za obdobie od 15.04.2016 do 31.10.2016 vo výške 588,- Eur sa osobe, ktorá je podľa návrhu povinná platiť výživné povoľuje zaplatiť navrhovateľovi v splátkach po 20,- Eur

mesačne spolu s bežným výživným počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti rozsudku s tým, že v prípade omeškania sa s plnením čo i len jednej splátky stane sa splatným celý dlh.

32. Aj podľa názoru odvolacieho súdu, výživné pre oboch výživou odkázaných synov v rozsahu 140,- Eur + 110,- Eur, t.j. 250,- Eur mesačne je zo strany otca výživným, ktoré s výživným zo strany matky a ňou poberanými rodinnými prídavkami postačí na krytie ich odôvodnených potrieb.

33. Odvolací súd záverom poukazuje aj vo vzťahu k mal. I. na to, že matkine pomery sa okrem zvýšenia príjmu zlepšili aj zdedením majetku, z ktorého jej aj po čiastočných výdavkoch zostali úspory. Jej životná úroveň je aj v dôsledku tejto skutočnosti vyššia ako životná úroveň otca pričom na tejto vyššej životnej úrovni má právo sa podieľať aj maloletý, a preto je odôvodnené požadovať, aby sa na zostávajúcich nákladoch maloletého vo zvýšenej miere podieľala matka.

34. Vychádzajúc z výsledkov súdom prvej inštancie vykonaného dokazovania súd prvej inštancie správne skonštatoval, že v danej veci sú splnené podmienky pre zvýšenie zvýšeného výživného v prospech maloletého. Maloletý je vo veku blízkom dospelosti a jeho potreby od poslednej úpravy podstatne vzrástli. Súd prvej inštancie správne ustálil výšku výživného, ktorým zaviazal výživou povinného otca s prihliadnutím na zistenú zmenu pomerov, aj keď vychádzal z možného predpokladaného zárobku otca a nie z jeho skutočného reálneho zisteného príjmu. Výšku príjmu, ktorú ustálil súd prvej inštancie, ktorú by otec mohol dosahovať, odvolací súd akceptuje, pretože súd svoje rozhodnutie odôvodnil vykonaným dokazovaním, ktoré riadne vyhodnotil a tiež vychádzajúc z predpokladov otca, ktoré vyplynuli aj z hodnotenia otca jeho samým sebahodnotením, keď prácu, ktorú by podľa ponuky mohol vykonávať považuje za nedostatočne ohodnotenú a primeranú pre neho, na druhej strane žiadal prihliadnúť k jeho obmedzeniu, ktoré spočívajú v jeho veku, nedostatočnej vybavenosti cudzími jazykmi, nedisponovaním motorovým vozidlom, ktoré sú však kompenzované jeho doterajšími pracovnými skúsenosťami v odbore obchodný zástupca.

Otec je stále v produktívnom veku, ním uvádzaný nezaujímame zamestnávateľov o jeho osobu a nemožnosť sa zamestnať nezodpovedá ním tvrdenej snahe o získanie zamestnania a o dosiahnutie vyššieho zárobku a situácii, ktorá je v okrese P., kde má otec trvalé bydlisko a je tu dostatok pracovných príležitostí aj v odbore, v ktorom otec už prácu vykonával. Odvolací súd zdieľa názor súdu prvej inštancie aj ohľadne otcom tvrdeným zdravotným obmedzeniam.

35. Rozhodnutie súdu prvej inštancie je dostatočne jasne a zrozumiteľne zdôvodnené, s ktorými dôvodmi sa odvolací súd stotožňuje a nepovažuje za potrebné ich opakovať. Určenie výživného takého príjmu, aký by mohol otec vzhľadom na ním prezentované schopnosti dosahovať je vzhľadom na vek a potreby oprávneného maloletého primeraným aj po zohľadnených ďalšej výživovacej povinnosti otca k plnoletému D..

36. Správny je aj výrok súdu o zročnom výživnom, ktorý výrok je v podstate závislým výrokom od výroku I. o zvýšení výživného od podania návrhu a ktorý výrok osobitne nebol napadnutý odvolacími dôvodmi.

37. Ďalšie odvolacie argumenty odvolateľa odvolací súd považoval pre rozhodnutie vo veci samej za nerozhodné, bez potreby sa nimi osobitne vysporiadať. I podľa už konštantnej judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných súdov, súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku účastníka konania, ktorý ju nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov konania (porovnaj napríklad rozhodnutia ÚS SR II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04, II. ÚS 200/09 a podobne). Na ďalšiu irelevantnú argumentáciu zachádzajúcu podrobne do nadbytočných detailov, nespôsobilú ovplyvniť výšku výživného, preto odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

38. Odvolací súd riadiac sa uvádzaným, preto rozsudok súdu prvej inštancie vrátane závislých výrokov o nedoplatku na výživnom a o náhrade trov konania podľa ustanovenia § 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku z dôvodu vecnej správnosti vo výroku potvrdil.

39. Podľa § 396 ods. 1 Civilného sporového poriadku ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie.

40. Podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

41. Zo spisu nevyplýva návrh účastníkov na náhradu trov konania. V prejednávanej veci tak nebol zistený žiaden z dôvodov pre pripustenie výnimiek z aplikácie ustanovenia § 52 Civilného mimosporového poriadku.

42. O náhrade trov odvolacieho konania vzhľadom na vyššie uvedené východiská o nároku na náhradu trov konania, odvolací súd rozhodol podľa ustanovení § 396 ods. 1 Civilného sporového poriadku v spojení s § 52, § 57 Civilného mimosporového poriadku tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

43. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).